

KULTURNÍ PAMÁTKY V LUHAČOVICÍCH

Město Luhačovice můžeme pomyslně rozdělit na dvě části, které spolu nerozlučně souvisí. Část lázeňská, jenž je centrem léčby a část městská. **Městská památková zóna se rozkládá v centrální části, orientovaná jihozápad-severovýchod, její délka je cca 2 km.** Na jihozápadním okraji je ohraničena vlakovým a autobusovým nádražím, její hranice dále pokračuje po hlavní Masarykově třídě a dále ulicí Zatloukalovou. Na křižovatce Zatloukalovy a Úprkovy ulice se prudce stáčí k severu, kde se na křižovatce s ulicí Solné obrací na východ. Podél koupaliště obchází Bílou čtvrť, za pramenem Aloiska odděluje lázeňský park od lesa a vrací se na Masarykovu ulici. Na severovýchodním okraji hranice památkové zóny uhýbá na západ, obchází Pražskou čtvrť a u Ottovky se vrací k jihozápadu, pokračuje ulicí Kamenná a podél Šťávnice k nádraží.

Luhačovice se rozkládají v údolí říčky Šťávnice mezi svahy Velké Kamenné a Obětové. První písemná zmínka pochází z roku 1412, kdy je zde připomínána tvrz a osada. V polovině 18. století bylo a areálu dnešních Luhačovic pouze 181 domů, byly zde tři mlýny a pivovar. Další stavební rozvoj souvisel s rozvojem lázeňství. **Pro Luhačovice byly z hlediska vzniku architektonických památek stěžejní dvě období. První můžeme datovat od roku 1902 do počátku první světové války,** kdy se v Luhačovicích plně rozvíjela secese reprezentovaná svérázným až folklórně laděným stylem Dušana Jurkoviče a dalšími objekty (Dům B. Smetany, vila Dagmar). **Druhé období můžeme zařadit do 20- tých a 30- tých let,** kdy byly mimo jiné postaveny budovy Městského úřadu, Bílá čtvrť, plovárna a Společenský dům

V současné době se nachází v Luhačovicích 15 kulturních památek zapsaných ministerstvem před rokem 1988, 18 památek zapsaných po roce 1988 a tři památky navržené na zapsání. Mimo to ministerstvo připravuje zapsání Jurkovičových staveb na seznam památek UNESCO.

Kaple svaté Alžběty

Volně stojící kaplička na Lázeňském náměstí. Obdélný půdorys. Boční fasáda je členěna nízkou podezdívkou. Postavena koncem 18. století. Nejstarší stavba lázeňského středu

Hrob Betty Smetanové

Hřbitov v Luhačovicích

Boží muka

- v Pražské čtvrti (1698)
- na ulici L. Janáčka (1727)
- pod Malou Kamennou (1691)

Socha svatého Gottharda (u zámku)

Na obdélné základně čtyřboký sokl s bočními křídly. Na přední straně soklu je mělká nika ve které je vsazen obrázek sv. Floriána.

Busta Leoše Janáčka (v parku nad inhalatoriem)

Je zhotovena z mramoru a bronzu, pochází z roku 1954, jejím autorem je Karel Pokorný.

Socha MUDr. Františka Veselého (Lázeňské náměstí)

Je zhotovena z kamene a mramoru, pochází z první čtvrtiny 20. století. Na podnoží socha muže středních let v životní velikosti, oděna v obleku s vestou a košilí, s pokrčenou levou nohou. Levice podél těla ukazuje dolů k prameni vody vytékajícímu ze skaliska za postavou. U nohou má kapradí a listy leknínů. Pravou ruku má mírně pokrčenou před tělem. Hlava je pootočená k pravému rameni. Tvář má pokrytu pěstěnou bradkou a na pravé straně je vyryt nápis Fr. Úprka.

Mohyly v lese Obora

Mohyly kruhového půdorysu (bylo jich nalezeno 54), které byly v letech 1921 - 1922 prozkoumány profesorem I. L. Červinkou, dokazují osídlení této oblasti v 8. - 9. století.

Zámek (Masarykova)

Společný komplex barokní architektury ze 17. století, barokní věž z první poloviny 18. století. Přestavěn ve 20. století. Jednopatrová budova půdorysu obráceného písmene E.

Vila Lipová (Lázeňské náměstí 95)

Postavena v roce 1885 ve švýcarském stylu.

Jurkovičův dům (Lázeňské náměstí 109)

Přestavěn v roce 1902 architektem Dušanem Jurkovičem z původního komplexu dvou budov Janova domu ve stylu secese. Patří k nejznámějším a nejcennějším objektům v lázních. U vchodu do budovy je umístěna pamětní deska Dr. Palka Blaha a na zdi proti Olšavě freska Jana Köhlera na níž jsou zachyceni svatí Cyril a Metoděj.

Vodoléčebný ústav s lázeňskou plovárnou (Leoše Janáčka 97)

1902 - architekt Jurkovič. Unikátní plovárna s dřevěnými kabinkami postavená v roce 1903. V roce 1999 opravena a zakonzervována. Vodoléčebný ústav přestavěl v roce 1902 Jurkovič z bývalého mlýna.

Chaloupka (Dr. Palka Blaho 126)

Vznikla přestavbou bývalého kuchyňského domu z 19. století, Dušanem Jurkovičem ve stylu secese v roce 1902. Jedna z charakteristických staveb tohoto architekta, z první etapy moderní výstavby lázní, má nejbližší k jeho radhoštskému období. Ideově vycházel z koncepce, podle níž se Luhačovice měly stát kulturním a společenským centrem západních Slovanů. Jurkovič ji postavil vlastním nákladem a jedním z prvních hostů byl Vilém Mrštík.

Lázeňský dům Jestřabí (Leoše Janáčka 138)

První novostavba architekta Jurkoviče postavená v letech 1903-1904 ve stylu národní secese. Vila je přísně symetrická a symbolicky uzavírá lázeňské údolí.

Krystal (Masarykova 152)

Stavba umístěná na Masarykově ulici postavená z betonu, kovu s travertinovými obklady. Postavena kolem roku 1935 (konstruktivismus).

Vila Ružová (Lázeňské náměstí 170)

Postavena v letech 1883-1884 ve švýcarském stylu.

Vila Lékárna (Dr. Veselého č. 178)

Dvoupodlažní samostatně stojící vila s věží postavena I. Seichertem v letech 1884-1887 v kombinaci novorenesančního se švýcarským stylem. Nad vstupem je umístěn štít s aeskulapovou holí.

Vila Ludmila (Masarykova 212)

Samostatně v zahradě stojící jednopatrová vila čtvercového půdorysu. Postavena asi 1910 ve stylu kombinace geometrické secese a modernismu.

Vila Haná (Masarykova 209)

Secesní vila švýcarského stylu postavená v roce 1897, společně se sousední vilou Světlanou výrazný prvek historické zástavby centra Luhačovic, na který navazuje pozdější etapa lázeňských staveb architekta Jurkoviče.

Vila Světлана (Masarykova 240)

Dvoupatrová vila postavena ve stylu secese (švýcarský styl) architektem Juliusem Koopem v roce 1899.

Vila Bellevue (U Št'ávnice 237)

Samostatně stojící jednopatrová vila, v přízemí zděná a v patře hrázděná. Secesní stavba švýcarského stylu datovaná kolem roku 1910.

Vila Vlasta (Solné 240)

Samostatně stojící novorenesanční vila postavená v letech 1902-1903 stavitelem F. Brožem pro ing. O. Životského.

Slovácká bída (Pražská čtvrť)

V současné době již neexistující památka (vyhořela), postavená v roce 1906 D. Jurkovičem, přistavená v roce 1936.

Vila Regia (Leoše Janáčka 270)

Původní název vila Samohrd postavena v roce 1906 v historizujícím slohu, architekt František Sander. Je zdobena sgrafitem s dudákem, motiv je doprovázen nápisem: Kdo si srdce dodává, se štěstím se setkává. Sgrafito je singováno: Láďa Novák 1906.

Vila Pracner (Leoše Janáčka 269)

Postavena v roce 1906 v historizujícím slohu architektem Vladimírem Fischerem. V hlavním štítě jsou sgrafita (autor L. Novák), představující přadlenu a čtenáře. Na průčelní stěně věže se nachází sgrafito znázorňující jezdce na bílém koni.

Lázeňský pavilon Radhošť (Masarykova 288)

Samostatně stojící třípodlažní dům postavený ve stylu secese. Na jednom nároží polygonální patrový arkýř nesený atlantem.

Dům Bedřicha Smetany (Lázeňské náměstí 308)

Ctyřetážová volně stojící budova postavená ve stylu secese stavitelem J. Schaniakem podle návrhů projektanta E. Králíka v letech 1908 - 1910.

Rodinná vila Samorostlá (A. Václavíka 381)

Přízemní roubená chalupa. Štít ze spodní strany ulice je lichoběžníkový s valbičkou, prolomen dvěma pravouhlými okny mezi nimiž je keramická soška svatého Floriána. Počátek 20. století - ohlas lidového stavitelství.

Vila Emausy (Holubyho 384)

Drobná přízemní vilka pocházející z počátku 20. století. Její stěny jsou pokryty v horní části sgrafity, v průčelí do ulice je rozměrnější freska. Obojí je dílem malíře Jana Köhlera, na fresce je i jeho signatura.

Valaška (Betty Smetanové 388)

Samostatně stojící třípodlažní budova téměř čtvercového půdorysu s vestavbou v mansardové střeše a osmibokou centrální věží. Postavena v roce 1907 architektem Dušanem Jurkovičem.

Kancýřka (Čes. armády 395)

Ve svahu situovaná vila, jejíž jádro tvoří šestiboký centrální prostor, z něhož vybíhají tři jednopatrová obdélná křídla. Postavena architektem Janem Kráčkem v letech 1906 - 1908 (historismus).

Tenisový pavilon (Lázeňské náměstí 427)

Drobná dřevěná stavba na vysoké kamenné podezdívce od architekta Skřivánka z let 1924-1926, dochovaná bez rušivých zásahů. Dodnes slouží původnímu účelu.